

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodosli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 50.

V Ptuj v nedeljo dne 15. decembra 1907.

VIII. letnik.

Somišljeniki pozor!

Pričeli smo prirejati

naše shode.

V nedeljo, dne 15. decembra točno ob 10. uri dopoldne v dvorani društvene hiše (Vereinshaus) v Ptuj se vrši

javni kmetski shod,

na katerega so vabljeni vsi napredni, pametni kmetje, da se sami prepričajo o namenih naše stranke ter potrebah kmetijskega stanu. Dnevni red tega shoda je zelo zanimiv in naj se ga vsled tega vsaki kmet iz ptujske okolice gotovo udeleži.

Prihodnjo nedeljo, to je dne 22. decembra popoldne ob 3. uri se vrši drugi

javni kmetski shod

v gostilni g. Stampfl v Strazgojncih pri Pragerskem. Tudi tam se bode govorilo o potrebah kmetov in je treba, da se shoda vsi pristaši ter sploh vsi gospodari iz te fare udeležijo.

Nadalje se vršijo v kratkem shodi v Stopercarh, sv. Urbanu pri Ptuj, na Ptujski gori itd. Potem pridejo i drugi okraji. V prvi vrsti rogaški, na vrsto.

Namen teh shodov je poduk. Mi hočemo, da se kmet podučijo o važnih političnih ter gospodarskih zadevah. Mi hočemo, da se ljudskim nasprotnikom krinko razobrazja potegne. Mi hočemo resnico povedati in hujskanje premagati. Na tej poti se bomo posluževali vseh postavno dovoljenih sredstev.

Na naših shodih ima vsak mirni, dostojni, trezni in pametni človek pristop. Kajti nam se grè, da sliši vse ljudstvo naše mnenje. Ali tiste, ki mislijo morda s surovimi napadi, z rogoviljenjem in s škandali škodovati našim shodom, — tiste nahujskane osebe opozarjamo

že danes na novo zborovalno postavo. Zob za zob v tem slučaju.

Torej, somišljeniki, vsi na delo! Grè se za ljudsko korist in za resnico.

Podkupljeni?!

Rdečica oblije človeka, ako pride slučajno na Dunaj in ima priliko, opazovati nastopanje ter komedijantstvo klerikalnih prvaških poslancev. Poljaki so bili vedno najzanesljivejši kot avstrijske vlade. Ali lahko trdimo, da so danes slovenski klerikalci še zanesljivejši, da jih vlada sploh več ne vpoštevata, ker dobro ve, da se ji pri vsaki priliki zanesljivo pokorijo...

V času volilne borbe, ko so lovili klerikalci kaline s praznimi obljubami, takrat so ropotali proti vladi in rožljali z orodjem, da je bilo groza. Rekli so, da bodo stali vedno v odločni opoziciji proti vladi, da bodo delali zoper vlado in za ljudstvo. Pametni ljudje jim seveda tega niso verjeli, kajti — poznamo črno gospodo natanko in ravno tako poznamo njene obljube. Ali upali smo, da bodo klerikalci vsaj v pogodbenem vprašanju dosledni.

Danes je dokazano, da je od vlade predlagani načrt avstro-ogrške pogodbe velikanska škoda za avstrijske narode, posebno pa za avstrijske kmete. V volilni borbi so črnihi sami to naglašali. In danes? Danes so slovenski klerikalci na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem za to pogodbo, danes se potegujejo za to oškodovanje avstrijskega ljudstva... Izdali in prodali so svoje mišljenje ter prepričanje. Za kakšno ceno? V prvi vrsti se čutijo slovenski klerikalci le kot del celotne avstrijske klerikalne armade. Kar jim komandirajo Luegerjevi vojskovodje, to morajo storiti. In ker so prodali Luegerjevi pajdaši svoje prepričanje za dva ministrska fraka, zato se zavzemajo tudi prvaški

klerikalci nakrat za pogodbo. Ravno v tem dejstvu tiči nevarnost klerikalstva. Klerikalizem je brezdomovinska, breznarodna in brezverska struja, ki jo vodi edino fanatizirana visoka duhovščina in ki ima edini namen, uresničiti posvetno nadvlado te duhovščine! — Druga cena, za katero so naši klerikalci prodali svoje „ljudsko prepričanje“, tiči v tistem upanju, da postane eden od njih — minister. Kakor je edini cilj hofrata Ploja ministrski frak, tako strmi tudi ožlindrani dr. Šušteršič za tem ciljem. In vsi Korošci, Piški, Grafenauerji, Roškarji, Benkoviči morajo v bogati, kadar jim komandira Šušteršič! Ljudstvo naj izkrvavi, ljudstvo naj v revščini pogine, samo da dobi ta ali oni prvaški sebičnež ministrske tisočake ter naslov „ekscelencija“...

Da so se klerikalci res vladi prodali, to nam dokazuje tudi njih ravnanje pri razpravi o znižanju davka na sladkor. Na mesto da bi stali vsi poslanci za to ljudsko zahtevo in glasovali zanj kakor en mož, — prišlo je h glasovanju le troje klerikalnih poslancev. Torej od vseh kranjskih, štajerskih in koroških klerikalnih poslancev je glasovalo za znižanje davka na sladkor le troje poslancev. Škandal je to, ki kriči do neba!

Ali doživeli bomo še več. Doživeli bomo, da postanejo naši klerikalci najponižnejši mame-luki Luegerjeve vlade. Lastnega mnenja, lastnega prepričanja, lastne volje itak nimajo in po naukih klerikalstva tudi imeti ne smejo... Ali ljudstvo bode stopilo na govorniški oder in svet bode začul njegov klic: Doli z brezdomovinskim, breznarodnim, hlapčevskim, vladi prodanim klerikalstvom!

Politični pregled.

Politični položaj. V naši državni zbornici se je končno vendar razne nepotrebne in po-

Kadar gorè potujejo ...

Povest od sovraštva in ljubezni.
Spisal Karl Bienenstein.

(5. nadaljevanje.)

Medtem je napravil kozji pastir polagoma red. Spravil je šeko z vodilnim zvonom iz zmešnjave in pri znanemu zvonjenju so se druge živali zbirale. Ker so mu i drugi močje pomagali, sta bili v dobri četrti uri čredi ločeni.

Ravno je zavpil Baštelj: »Torej v Božjem imenu naprej!« — ko prideta dva moža čez grič. Bil je to Požurnik in njegov sin Toni. Opazila sta iz doline sneg in prišla, da pomagata pastirjoma. — »Na, tu so želje dejal Požurnik. »Ali je vse v redu?« — Kozji pastir se je popraskal za ušesi in odgovoril: »V redu je pač vse, pri nas vsaj. Preje seveda je bilo malo zmešnjave. Ali nam se ni nič zgodilo. Samo Zagorjanu je padla telica v prepad.« — »Ja kako pa to?« je vprašal Požurnik. Ali moral bi še dolgo popraševati, da bi od pastirja vse izvedel. Slednjič je prišel Baštelj ter povedal, kako se je vse zgodilo. »Dolje časa nisem mogel ostati na paši in dva priženeta težko živine v dolino. Sicer je pa vsega samo Zagorjan kriv. To prisežem na mestu, ako je treba.«

Požurniku je bila ta zadeva zelo neprijetna. V svoji poštenosti si je mislil, da so morda le njegovi ljudje krivi. »Vraga, kaj naj naredimo,« je dejal po dolgem

premišljanju. »Najbolje je pač, da govorim takoj s Zagorjanom.« — Ali s tem ni bil Baštelj zadovoljen: »To ni najbolje. Zagorjan ima trdo bučo in ako ti prideš, še enkrat tako trdo. Nič ne bodeš opravil. Naj stori kar hoče! Naj gre tožiti. Bo že videl, kaj bode dobil.« — Toni je bil doslej tih; ali zdaj je vzel besedo in rekel: »To pa vendar ne gre, da bi šli zdaj naprej, kakor da bi se nič ne zgodilo. Par besedi se mora pač Zagorjanu reči; bo vsaj videl, da tudi nam vsa stvar ni prav.« — Požurnik je pogledal svojega sina: Ali je govoril tukaj sin, ki je skrbel za svojega očeta, ali pa ljubček Zagorjanove hčerke? Po kratkem premišljanju pa je prišel do prepričanja, da ima Toni prav in da je njegova dolžnost, izraziti Zagorjanu obžalovanje.

Baštelj ni bil s tem zadovoljen. Ali Požurnik je šel s svojim sinom proti Zagorjanovi čredi, ki je čakala v varstvu pastirja na svojega gospodarja. Le-ta je bil šel v prepad in je odprl telici glavne žile, da konča njeno trpljenje. Drugi dan je hotel potem po telico priti.

Medtem sta prišla Požurnik in Toni. »Bog daj, Zagorjan!« je rekel prvi z mirnim glasom, iz katerega se je pa vendar razburjenje čutilo. »Moram pogledati, ako je res, kar so mi moji posli povedali.« — Zagorjan je pogledal Požurnika sovražno in odgovoril: »No, da je moja najlepša telica poginjenata, to pač vidiš. Vprašanje je, ako veš tudi še drugo resnico, kako se je to zgodilo. Ne vem, je-li so ljudje na Požurnikovem tako pošteni, da govorijo resnico.« — Požurnik je naredil tako, kakor da bi te strupene besede ne slišal in odgo-

voril: »Baštelj je popolnoma poštena duša in mi je vse povedal. Veš, Zagorjan, jaz priznam, da so tudi moji ljudje malo krivi. Ali tudi ti si napravil napako. Ne smel bi po živini tako zbijati.« — »Tako?« je kričal Zagorjan. »Jaz naj bi mirno gledal, kako mi tvoja živina eno telico za drugo čez steno vrže? Ti seveda bi ne imel nobene škode!« — »To ne bi se zgodilo, ako bi se živine ne zdivjalo. Kakor rečeno, jaz ne rečem, da niso moji posli sokrivi in zato mislim, da plačajva vsak polovico škode.« — Hudožno se je Zagorjan zakrohotal: »Polovico? Haha, tako dober si z mano? In zato nalašč si prišel gori ter govoriš tako prijazno? Škoda! Kajti Požurnik, jaz te že dalje poznam in vem, kako misliš o meni. Da ti ne misliš na mojo korist, vemo vsi. Hočem me zdaj le presenetiti, da bi mi ti kaj v žepu ostalo.« — Požurnik je napravil jezno kretnjo. Tudi njegov sin je izpoznal, da je imel Baštelj prav, in je rekel tiho: »Pojdiva!« Ali Požurnik je hotel napraviti sporazumljenje. Vprašal je zato Zagorjana: »Kaj zahtevaš torej od mene?« — »Aha, to je že drugače govorjenje. Ako si hočeš torej na vsak način sodnijske troške prihraniti, potem mi plačaj 250 goldinarjev in — Zagorjan se je grdo narežal — sin potem ostaneva ta stara.« — Požurnik in njegov sin sta pogledala Zagorjana, kakor da bi imela zmedenega človeka pred seboj. »250 goldinarjev?« je vprašal Požurnik, kakor da ne bi bil prav slišal. — »Ali je to preveč?« je onj odgovoril. — »Preveč? Tega ni treba govoriti. Telica je komaj en stotak vredna. In veš kaj, da se neha prepri, ta stotak ti tudi dam.«